

Lemminkäinen Oyj
Esterinportti 2
00240 HELSINKI

Lohja Rudus Oy Ab
PL 49
00441 HELSINKI

Viite / Hänvisning
Kirjeenne 21.11.2007

Asia / Ärende
LAUSUNTO YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIOH-
JELMASTA, BASTUKÄRRIN TULEVAN ASEMAKAAVA-
ALUEEN LOUHINNAT JA MAA-AINESTEN JALOSTAMINEN,
SIPOO, MARTINKYLÄ

1. HANKETIEDOT JA YVA-MENETTELY

Lemminkäinen Oyj ja Lohja Rudus Oy Ab ovat 21.11.2007 saattaneet vireille Bastukärin tulevan asemakaava-alueen louhinnat ja maa-ainesten jalostaminen -hankkeita koskevan ympäristövaikutusten arviointiohjelman.

Arviointiohjelma ja arviointiselostus

Arviointiohjelma on hankkeesta vastaavan laatima suunnitelma niistä selvityksistä, joita ympäristövaikutusten arvioimiseksi on tarpeen tehdä sekä siitä, miten arviointimenettely järjestetään.

Hankkeesta vastaava laatii arviointiohjelman ja yhteysviranomaisen siitä antaman lausunnon perusteella arviointiselostuksen.

Hankkeesta vastaava ja yhteysviranomainen

Hankkeesta vastaavat ovat Lemminkäinen Oyj, josta hankkeen yhteyshenkilönä on Pekka Uusivirta ja Lohja Rudus Oy Ab, josta hankkeen yhteyshenkilönä on Hanna Luukkonen.

Konsulttina arviointiselostuksen laadinnassa on Insinööritoimisto Erkki Matilainen Oy, josta yhteyshenkilönä on Erkki Matilainen.

Maksu

hankkeesta vastaavalle 5450 € (A23-531-AT3), maksuperusteet ovat lausunnon liitteenä

Arviointimenettelyssä toimii yhteysviranomaisena Uudenmaan ympäristökeskus yhteyshenkilönään apulaisjohtaja Rolf Nyström.

Hanketausta ja hankkeen kuvaus

Bastukärr sijaitsee Sipoon Martinkylässä. Bastukärr on Sipoon kunnan maankäyttösuunnitelmissa suunniteltu työpaikka-alueeksi. Alueella ovat jo aikaisemmin Lohja Rudus Oy Ab ja Murskauskolmio Oy harjoittaneet louhintaa ja kiviaineksen murskausta. Lemminkäinen Oyj suunnittelee alueelle kiviainesten ottotoimintaa. Alueelle tuodaan lisäksi louheita murskattavaksi muualta.

Lemminkäinen Oyj ja Lohja Rudus Oy Ab suunnittelevat alueelle louhintoja, joiden yhteenlaskettu pinta-ala on noin 69 ha ja ottomäärät ovat yhteensä noin 3,5 milj. m^3 . Suunnitellut louhinnat kestävät vuoteen 2012 saakka. Lisäksi suunnitellaan kiviaineksen tuomista murskattavaksi.

Lohja Rudus Oy Ab on arviointimenettelyn aikana ostanut Murskauskolmio Oy:n.

Hankkeen vaihtoehdot

Vaihtoehto 1: Hankkeen louhinnat toteutetaan suunnitelman mukaisesti kaavaluonnoksen mukaan. Louhe murskataan louhinta-alueella. Alueelle on tarkoitus tuoda murskattavaksi myös rakennustyömailla syntyviä louheita. Liikenne louhinta-alueelle hoidetaan ainoastaan Keravantiellä olevan liittymän kautta.

Maa- ja kiviaineksia otetaan arviointiohjelman mukaan noin 3 700 000 m^3 tr hankkeeseen kuuluvilta alueilta, näiden alueiden yhteenlaskettu pinta-ala on noin 69 hehtaaria. Hankkeen eri alueille suunnitellaan tuotavaksi muualta noin 200 000 tonnia louhetta murskattavaksi.

Nollavaihtoehto (0-vaihtoehto): Suunniteltujen hankkeiden toteuttamatta jättäminen. Louhintoja, murskauksia ja maan jalostusta jatketaan voimassa olevien lupien mukaisesti.

Hankkeen YVA –menettelyn tarve

Hankkeiden YVA -menettelyn tarve määräytyy YVA -asetuksen hanke-luettelon kohdan 2 b perusteella. Sen mukaan YVA -menettelyä sovelletaan, kun kiven, soran tai hiekan otossa louhinta- tai kaivalueen pinta-ala on yli 25 hehtaaria tai otettava ainesmäärä vähintään 200 000 kuutiometriä vuodessa.

Arviointimenettelyä sovelletaan lisäksi 2 momentin mukaisesti sellaiseen hankkeeseen tai jo toteutetun hankkeen muuhunkin kuin 1 momentissa tarkoitettuun olennaiseen muutokseen, joka todennäköisesti aiheuttaa laadultaan ja laajuudeltaan, myös eri hankkeiden yhteisvaikutukset huomioon ottaen, lain 1 momentissa tarkoitettujen hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä haitallisia vaikutuksia.

Uudenmaan ympäristökeskus on 29.6.2007 antanut päätöksen maa-ainesten ottohankkeiden YVA-menettelyn tarpeesta Bastukärrin alueella.

Asiaan liittyvät muut hankkeet

Lohja Rudus Oy Ab:llä on suunnitteilla maanottoa projektialueen eteläpuolella tiloille Fågelbacken RN:o 1:38, Söderäng II 37:1 ja Bergåsa 37:2. Toiminta ei kuitenkaan ajoitu tapahtuvaksi samaan aikaan projektiin kuuluvien hankkeiden kanssa.

Projektiin kuuluvan tilan 7:73 kaakkoispuolella sijaitsee maanottohanke tilalla 2:48. Kunta on käyttänyt etuosto-oikeutta ko. tilaan ja asia on käsiteltävänä Helsingin hallinto-oikeudessa. Ratkaisua koskevan valituksen päätöksenteon keskeneräisyyden vuoksi suunnitellun maa-aineksen oton toteutuminen ja ajankohta on vielä epäselvä, eikä näin ollen voida arvioida, voiko suunnitellusta toiminnasta aiheutua yhteisvaikutuksia tämän YVA-menettelyn hankkeiden kanssa.

Bastukärrin työpaikka-alueen asemakaavaehdotus (Freeway Logistic City) on ollut nähtävillä 8.1.- 8.2.2008. Asemakaavaehdotuksessa kortteli-alueet on osoitettu teollisuus- ja varastorakennusten sekä yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alueiksi.

2. ARVIOINTIOHJELMASTA TIEDOTTAMINEN JA KUULEMINEN

Arviointiohjelman vireilläolosta on ilmoitettu 29.11.2007 Sipoon Sanomissa, 1.12.2007 Borgåbladetissa ja 2.12.2007 Keski-Uusimaassa. Arviointiohjelma on kuulutettu 3.12.-1.2.2008 välisenä aikana Sipoon kunnan ja Keravan kaupungin ilmoitustauluilla. Arviointiohjelma on ollut nähtävillä 3.12.-1.2.2008 Sipoon kunnan tekniikka- ja ympäristöosastolla, Sipoon pääkirjastossa ja Keravan kirjastossa.

Arviointiohjelmasta järjestettiin esittelytilaisuus yleisölle 11.12.2007 klo 18.00-20.00 Sipoonjoen koululla.

3. YHTEENVETO ESITETYISTÄ LAUSUNNOISTA JA MIELIPITEISTÄ

Uudenmaan ympäristökeskus on pyytänyt arviointiohjelmasta lausunnot Sipoon kunnalta ja Keravan kaupungilta, Etelä-Suomen lääninhallitukselta, Itä-Uudenmaan liitolta, Uudenmaan liitolta ja Tiehallinnolta.

Sipoon kunta ja Uudenmaan liitto eivät ole antaneet arviointiohjelmasta lausuntoa.

Ohjelmasta toimitettiin kaksi mielipidettä Uudenmaan ympäristökeskukselle.

Lausunnot

Keravan ympäristölautakunta esittää, että louhintatoiminnan ympäristövaikutukset tulee selvittää myös Keinukallion virkistysalueen ympäristössä. Keinukallio on suosittu virkistysalue ja osa seudullista Kuusijärvelle ulottuvaa virkistysreitistöä. Osa ulkoilupoluista ja latureiteista kulkevat Koukkusuon alueella lähimmillään noin 200 metrin päässä Bastukärrin louhinta-alueesta. Koukkusuon alue on merkitty Keravan kaupungin oikeusvaikutteiseen yleiskaavaan merkinnällä MU-5 (Maa- ja metsätalousalue, jolla ympäristö säilytetään). Keinukallion ulkoilukeskuksen alue on merkitty yleiskaavaan merkinnällä VU-1 (Urheilu- ja virkistyspalveluiden alue) ja sen raja-alue ulottuu lähimmillään noin 300 metrin päähän louhinta-alueesta. Bastukärrin alueella tapahtuva louhinta ja murskaus tulevat vähentämään Keinukallion virkistysalueen ulkoilu-alueita. Lisäksi tulee selvittää toiminnan vaikutus läheiseen Leivonmäen pientaloalueeseen ja toiminnasta aiheutuvan ajoneuvoliikenteen vaikutus Kulloontien liikennemääriin ja melutasoon. Leivonmäen pientaloalue sijaitsee noin 800 metriä louhinta-alueesta luoteeseen.

Etelä-Suomen lääninhallitus esittää, että hankkeen ympäristövaikutusten arvioinnin yhteydessä tulee lähimpien asuin- ja lomarakennusten lisäksi selvittää etäisyydet myös muihin terveydellisesti herkkiin kohteisiin (päiväkodit, koulut, sairaalat, vanhainkodit jne.) sekä hankkeen vaikutukset häiriintyvien kohteiden terveydellisiin olosuhteisiin. Myös vaikutusalueella mahdollisesti sijaitsevat elintarviketuotantoon liittyvät toiminnot ja niihin liittyvät vaikutukset on tarpeen selvittää. Pintavesiin kohdistuvia vaikutuksia selvitetessä on tarpeen kartoittaa vaikutusalueella mahdollisesti sijaitsevat yleiset uimarannat ja hankkeen vaikutukset uimaveden laatuun. Vaikutusalueen mahdolliset talousvesikaivot tulee selvittää. Mikäli vaikutusalueella on talousvesikaivoja, lääninhallitus edellyttää, että YVA-selostuksessa otetaan huomioon hankkeen vaikutukset veden laatuun ja riittävyyteen. Lääninhallitus pitää tärkeänä, että kunnan terveydensuojeluviranomaiset ovat mukana arviointimenettelyssä, koska heillä on paikallinen asiantuntemus häiriintyvien kohteiden ja vaikutusalueen elinympäristön terveydellisistä olosuhteista. Sosiaalisten vaikutusten arvioimiseksi lääninhallitus korostaa Sipoon sosiaaliviranomaisten osallistumisen tärkeyttä sekä heidän asiantuntemuksensa hyödyntämistä arviointityön tekemisessä. Hankkeen vaikutuspiirissä oleville asukkaille ja muille asianosaisille tulee myös varata mahdollisuus osallistua arviointityöhön.

Itä-Uudenmaan liitto toteaa lausunnossaan, että alueella on olemassa olevaa kiviainesten ottoa ja louhintaa. Alueella ei ole kulttuuriympäristön tai maiseman kannalta valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittäviä ympäristöjä. Kiviainesten oton toteuttaminen on maakuntakaavan toteutumisen kannalta tarkoituksenmukaista siten, että se luo välttämättömiä edellytyksiä Sipoon kunnan työpaikka-alueen toteuttamiselle.

Tiehallinnon mukaan hanke ei merkittävästi vaikuta tiestöön ja liikenteeseen, sillä aluetta louhitaan sekä käytetään maa-ainesten jalostukseen nykyisinkin. Tiehallinto ehdottaa, että arviointiselostuksessa esitetään havainnollisemmin nykyisen toiminnan mittakaava ja arvio sen tuottamasta liikenteestä, sekä erikseen hankkeen aiheuttama muutos maa-

aines- ja liikennemäärissä. Maantiellä 148 olevan liittymän käyttötarkoituksen muutos vaatii liittymän tarkemman suunnittelun ja erillisen luvan Tiehallinnon Uudenmaan tiepiiristä.

Mielipiteet

Oy Torpex Ab toteaa kannanotossaan, että yhtiö omistaa Bastukärrin alueelta tilasta Torpet Rn:o 2:56 määräalan 753-416-2-56-M601. Oy Torpex Ab pyytää, että yrityksen omistama tila liitetään vireillä olevaan YVA-menettelyyn. Yhtiö on täydentänyt kannanottoaan kauppakirjan selvennyksellä, jossa maa-alueen ostaja ilmoittaa, että mikäli aluetta käytetään teolliseen tai muuhun yhteiskunnan hyväksymään toimintaan, niin maa- ja kallioainesten poistaminen alueelta tehdään maa-aineslain ja/tai rakennuslupien mukaisesti.

Kolmen asukkaan yhteismuistutuksessa vaaditaan, että murskauslaitteet koteloidaan, jotta meluvaikutukset saadaan vähennettyä. Ns. varastokasat eivät vähennä meluvaikutuksia riittävästi. Melualue tulisi laajentaa 500 metristä 2 km:iin alueen laajuuden ja toiminnan tuottaman melun sekä vuosikymmeniä kestävänsä murskaustoiminnan vuoksi. Liikenteen laskenta tienumero 148:lla tulee tehdä uudestaan ottaen huomioon PNO-rekkaterminaalin, Sköldvikin öljyjalostamon ja Vuosaaren sataman liikenne. Melumittauksen osoittamiin ongelmapaikkoihin asutuksen läheisyyteen tulee rakentaa meluvallit. Koska alueen koko ja liikennemäärät ovat huomattavat, tulisi kokouksissa olla mukana myös tiepiirin edustaja. Lisäksi tulee ottaa huomioon, että Bastukärrin alueella on usealla tontilla Korkeimman hallinto-oikeuden päätökset murskauskiellosta. Alueelle tuotavan muun louhinta-aineen määrä tulee alentaa puoleen, jotta melu ja liikenteen kuormitus vähenee. Murskaustoiminnan aiheuttaman melun, pölyn ja tärinän torjumiseksi vaaditaan tiukkoja toimenpiteitä. Hankkeesta kuuleminen ja siitä ilmoittaminen oli puutteellista, koska ilmoitusta ei ollut sellaisessa paikallisessa lehdessä, joka olisi tavoittanut aivan Bastukärrin vieressä Vantaalla tai Keravalla asuvat asukkaat.

4. YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO

Arviointiohjelma kattaa rakenteen puolesta YVA-asetuksen 9 §:ssä mainitut arviointiohjelman sisältövaatimukset. Arviointiohjelma on käsitelty YVA -lainsäädännön vaatimalla tavalla. Seuraaviin seikkoihin on kuitenkin syytä kiinnittää huomiota selvitysten tekemisessä ja arviointiselostuksen laadinnassa.

Hankkeen kuvaus

Hanketta ja suunniteltua hankkeen vaikutusten arviointia on arviointiohjelmassa kuvattu erittäin yleispiirteisesti. Tiedot hankkeen keskeisistä tiedoista, kuten louhinnan tarkasta sijainnista eri alueilla, louhintasyvyyksistä, suhteesta pohjaveden pinnan tasoon puuttuvat osin. Ohjelmaraportissa ei ole selkeää, seikkaperäistä karttaa hankkeen osioiden sijainnista. Arviointiselostukseen on sisällytettävä tarkennetut tiedot hankkeesta ja alueen nykytilasta, arviointiselostuksessa on oltava riittä-

vän konkreettinen ja yksityiskohtainen arvio hankkeen vaikutuksista ja selostusasiakirjoihin on liitettävä asianmukainen kartta-aineisto.

Arviointiohjelmassa selvitetään vain yleispiirteisesti hankkeen eri osioiden mahdollista vaiheistamista ja näiden kytkeytymistä toisiinsa. Alueella toimivan betonitehtaan ja asfalttiaseman toiminnan lopettamisen reunaehdot ja ajoitusta ei kuvata. Arvioitavan hankkeen eri osioiden kytkeytyminen toisiinsa on kuvattava tarkemmin.

Mikäli tilan Torpet Rn:o 2:56 määräalan 753-416-2-56-M601 omistusoikeus selviää ja tämän alueen maa- ja kallioaineksen otto siten ajankohdastuu, on syytä pyrkiä liittämään tämä hanke osaksi tätä YVA-menettelyä.

Arviointiohjelmassa kuvataan hyvin yleispiirteisesti ottotoimintaan tarvittavia lupia. Lupia koskevaa selvitystä on selostuksessa syytä tarkistaa. Normaalisti kiviaineksen otto- ja murskaustoiminnan ympäristölupa-asian käsittelee kunta. Tässä tapauksessa kuntaraja on niin lähellä hankkeen länsiosan ottotoimintaa, että Uudenmaan ympäristökeskus toimii lupaviranomaisena.

Arviointiohjelmassa esitetään, ettei alueella ole voimassa olevaa yleiskaavaa. Asiakirjoihin on liitetty ote asemakaavaluonnoksesta. Uudenmaan ympäristökeskus on antanut 19.6.2007 lausunnon Bastukärin työpaikka-alueen asemakaavaluonnoksesta ja lausunnossa todetaan, että asemakaavoitettavalla alueella on oikeusvaikutteinen yleiskaava voimassa. Arviointiselostukseen on sisällytettävä selvitys alueen senhetkisestä kaavatilanteesta.

Vaihtoehtojen käsittely ja toteuttamiskelpoisuus

Arviointiohjelmassa on käsitelty vain Lemminkäinen Oyj:n, Lohja Rudus Oy Ab:n ja Murskauskolmio Oy:n suunnitteleminen hankkeiden toteuttamista koskeva vaihtoehto sekä vaihtoehto, ettei hankkeita erikseen toteuteta ennen asemakaavan toteuttamista (0-vaihtoehto).

Vaikutusten selvittäminen ja merkittävyyden arviointi

Ohjelmaraportissa todetaan, että arvioinnissa on tarkoitus käyttää olemassa olevia tutkimustietoja ja muuta soveltuvaa ammatillista tietoa. Ohjelmassa olisi tarkemmin tullut selvittää olemassa olevan tiedon saatavuus ja soveltuvuus tässä arviointityössä sekä mahdolliset ja aivan ilmeiset tarpeet täydentää näitä tietoja.

Hankkeen erityispiirteenä on otettava huomioon useiden toiminnanharjoittajien toiminta. Arviointiselostuksessa on tarpeen selvittää mahdollisuuksia löytää toimintavaihtoehtoja, joilla toimintoja ajoitettaisiin ja kohdistettaisiin alueella siten, että koko hankkeen ympäristövaikutukset jäisivät mahdollisimman pieniksi. Ohjelmassa ei selvitetä, miten seuranta on suunniteltu järjestettävän. Hankkeessa tulee selvittää, miten mahdolliset haitalliset vaikutukset estetään. Myös mahdollisia yhteisvaikutuksia on tarkasteltava.

Liikenteen päästöjä ohjelman mukaan ei ole tarkoitus arvioida. Hankkeesta johtuvan raskaan liikenteen melutaso on kuitenkin selostuksessa tarpeen selvittää. Pölylaskeuman ja melun leviämisen malleissa on otettava huomioon vallitsevat tuulensuunnat.

Ohjelmaraportissa esitetään käytettävissä oleva tieto alueen luonnosta ja todetaan, että alueella tai sen vaikutusalueella "ei tietääksemme" ole muita luonnonarvoja. Lisäksi raportissa todetaan, että tietoa täydennetään puuttuvilta osin mm. maastotarkasteluilla sekä haastattelemalla kunnan ja ympäristöhallinnon virkamiehiä.

Hankkeen vaikutusalueen luonnonarvot on asianmukaisesti inventoitava ja dokumentoitava sekä arvioitava hankkeen vaikutukset näihin luontoarvoihin. Hankkeen vaikutukset noin kilometrin päässä sijaitsevaan Siipoonjoen Natura 2000 –alueeseen on selvitettävä.

Hankkeen vaikutusalue on huomattavasti suurempi kuin ehdotettu 500 m alueen rajoista.

Osallistuminen ja raportointi

Arviointiohjelmasta järjestetyssä yleisötilaisuudessa virisi rakentavaa keskustelua hankkeesta ja mahdollisuuksista vähentää hankekokonaisuuden haitallisia vaikutuksia ympäröivälle asutukselle. Vuorovaikutus luo hyviä edellytyksiä hankkeen ja sen eri osioiden jatkosuunnittelulle niin, että mahdollisimman hyvin otetaan huomioon ympäröivä asutus ja vähennetään haitallisia vaikutuksia.

Arviointiohjelma on rakenteeltaan kattava, mutta sisällöltään yleispiirteinen. Arviointiselostuksen laatimisessa on kiinnitettävä huomiota YVA-asetuksen 10 §:n sisältövaatimusten täyttämiseen ja siihen, että riittävän konkreettisesti kuvataan hanketta ja arvioituja vaikutuksia.

5. LAUSUNNON NÄHTÄVILLÄ OLO

Lähetämme yhteysviranomaisen lausunnon tiedoksi lausunnonantajille ja mielipiteen esittäjille. Lausunto on nähtävillä internetsivuilla osoitteessa: www.ymparisto.fi/uus

Lähetämme kopiot arviointiohjelmasta saamistamme lausunnoista ja mielipiteistä hankkeesta vastaavalle. Alkuperäiset asiakirjat säilytetään Uudenmaan ympäristökeskuksessa.

Ympäristökeskuksen johtaja

Leena Saviranta

Apulaisjohtaja

Rolf Nyström

LIITTEET

Maksun määräytyminen ja muutoksenhaku

TIEDOKSI

Ympäristöministeriö

Suomen ympäristökeskus (lausunto + 2 kpl arviointiselostuksia)

Alueelliset ympäristökeskukset

Lausunnon antajat

Muistuttajat